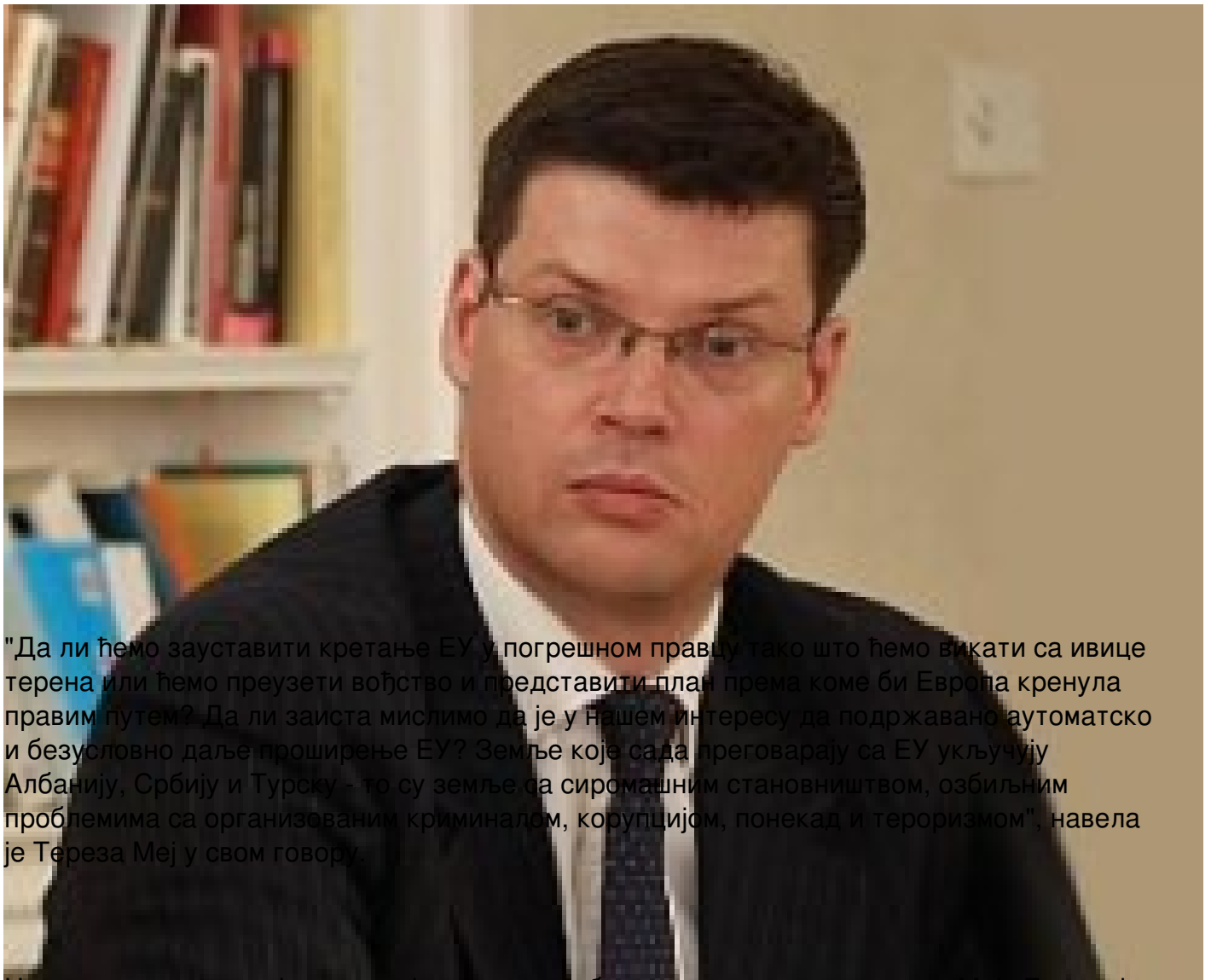

Британски политички аналитичар и стручњак за Балкан Џејмс Кер-Линдзи у интервјуу за Б92.нет каже да Србију не треба да брину изјаве појединих британских званичника, да је разочран и забринут Хрватском "блокадом" Србије, као и да признање Косова јесте услов за улазак у ЕУ.

Британска министарка унутрашњих послова Тереза Меј крајем маја поставила је питање оправданости проширења Европске уније и кандидатура Србије, Албаније и Турске.

"Да ли ћемо зауставити кретање ЕУ у погрешном правцу тако што ћемо викали са ивице терена или ћемо преузети вођство и представити план према коме би Европа кренула правим путем? Да ли заиста мислимо да је у нашем интересу да подржавано аутоматско и безусловно даље проширење ЕУ? Земље које сада преговарају са ЕУ укључују Албанију, Србију и Турску - то су земље са сиромашним становништвом, озбиљним проблемима са организованим криминалом, корупцијом, понекад и тероризмом", навела је Тереза Меј у свом говору.

Неколико дана касније, слично је поступио и британски министар правде Мајк Гову који је рекао да европска породица ускоро могла да се прошири за још пет чланица - Турску, Србију, Македонију, Црну Гору и Албанију и да те земље са собом "доносе бројне проблеме", као и да отварају многа питања над којима би Британци морали да се замисле.

Британски политички аналитичар и стручњак за Балкан Џејмс Кер-Линдзи у интервјуу за Б92.нет на питање да ли би Србија требало да због тих изјава треба да буде забринута одговара: “Да и не”.

Он наводи да је чињеница да је проширење Европске уније постало контроверзно питање, не само у Британији већ и широм ЕУ.

“Док је ЕУ добро функционисала узето је здраво за готово да би више земаља могло да се прикључи. Међутим, последњих неколико година ЕУ пролази кроз тежак период. Постоји много скептицизма у јавности о проширењу ових дана. Надам се и очекујем да ће се ситуација у ЕУ поправити, у том случају ће те бриге бити смањене. Међутим, чак и да се то догоди, услови за улазак у ЕУ ће вероватно бити много строжи“, истиче Кер Линдзи.

Мајк Гоув је такође навео да ће бити проблем уколико 88 милиона људи из сиромашних

земаља, мислећи притом и на Србију, уђе у ЕУ.

“Мислим да је важно истакнути да је јасно да је тај коментар дат како би утицао на дебату о референдуму у Британији. Гав се снажно противи ЕУ и лидер је ‘Напусти’ кампање. Зна да је имиграција кључна брига за многе британске гласаче и зато је то рекао. Зна да ће то забринути људе”, каже Кер-Линдзи.

Грађани Велике Британије ће 11. јуна изаћи на референдум и одлучити да ли ће њихова земља остати чланица ЕУ или ће напустити Унију.

Џејмс Кер-Линдзи истиче да Гоув својим коментаром намерно повезује западни Балкан и Турску, иако је на западном Балкану само 17 или 18 милиона људи, што је мали број у односу на остатак ЕУ и број који неће правити разлику у односу на претходна проширења.

“Лично, мислим да уколико људи постану свеснији бројки о којима заиста причамо и разумеју шта то значи, то ће олакшати њихове страхове. Ако је рекао то што је рекао, готово је јасно да ће у дугом транзиционом периоду, након што Србија и друге земље региона евентуално постану чланови, ствари бити тако постављене да ће се ограничити права људи за западног Балкана да раде у Великој Британији и вероватно негде другде у ЕУ”, оцењује Кер-Линдзи.

Зато су, како каже, коментари Мајка Гоува јасно усмерени ка британским гласачима и жели да их уплаши.

“Иронија је да студије показују да већина људи са Западног Балкана не жели да дође у Велику Британију. Друге земље, попут Немачке и Аустрије, увек су биле популарније. У међувремену, треба прихватити да постоји шире противљење у Европи по питању придруживања. Постоји раст десничарске реторике, нарочито по питању имиграције. Међутим, нисам сигуран да су негативни ставови ка слободи кретања у контексту ЕУ тако јаки у другим земљама Уније као што су у Британији”, наводи британски политички аналитичар.

Након што је Тереза Меј у свом говору поставила питање зашто да Британија пусти Србију у ЕУ, Џејмс Кер-Линдзи је на свом Твитер налогу написао да је то “велика вест”.

“Разлог због којег је то велика вест је што делује да је то означило крај британске репутације ‘шампиона проширења’. У прошлости Британија је била најснажнији заступник проширења ЕУ, у томе је видела прилику да спречи ближу политичку унију којој се увек противила. Међутим, ти дани су готови. Британија је сада више себи окренута, не ради више на томе да се прошири ЕУ. Уместо тога говори да жели да затвори капије. То је веома тужно”, наводи он.

Када је реч о томе да ли ће Британија блокирати Србију Кер-Линдзи сматра да ће доста тога зависити од резултата референдума.

Уколико британски гласачи одлуче да напусте ЕУ, што се он нада да се неће догодити,

Британија очигледно губи могућност да каже било шта о том питању. Уколико одлучи да остане сматра да неће блокирати земље западног Балкана за стално.

“Мислим да ће инсистирати да те земље заиста испуне економске и политичке услове пре него што им се дозволи да уђу. Штавише, као што сам већ рекао, такође мислим да ће бити дуг период пре него што ће људи из Србије моћи да раде у Британији”, каже Џејмс Кер-Линдзи.

Међутим, наводи да Србија не би требало да буде забринута у овом тренутку.

“Неће блокирати ништа у овој фази. Дозволиће да се преговори наставе. Касније ће тражити гаранције да Србија не само да је извршила неопходне реформе за улазак, већ и да их је и имплементирала. У овом тренутку коментари из Британије заиста не би требало да буду схваћени као промена политике. Неће то имати нагле ефекте”, сматра британски стручњак за Балкан.

У Србији део јавности сматра да шта год Србија урадила на путу ка Европској унији то никада неће бити довољно и увек ће постојати неки нови услов. Кер-Линдзи наводи да то није тачно и да сигурно не постоји нека “антисрпска ствар”, али да су услови за чланство постали много строжи.

То, притом, није због Немачке, Велике Британије или било које друге велике силе. Како каже, “кривци” за то су – Бугарска и Румунија.

“Након што су се они придружили постојао је осећај да су пуштени сувише рано. Искрено, нису тада били спремни. Као резултат тога провели су доста времена у ЕУ на специјалним мерама покушавајући да среде свој политички и правни систем. То је подрило поверење у процес придруживања. Резултат тога је да нико не жели да се то догоди опет. Зато су услови за придруживање постали строжи”, истиче он.

На питање шта мисли о свему што се догађа између Хрватске и Србије и “блокади” Загреба путу Србије ка ЕУ, Кер-Линдзи истиче да је то једно од најразочаравајућих

ствари на западном Балкану током протеких година.

У једном тренутку, каже, деловало је као да се ствари између Београда и Загреба побољшавају, али...

“Видели смо много примера, покушаји да се спречи употреба ћирилице у општинама са значајном српском популацијом. Ту је и прослава операције ‘Олуја’ која је додатно нарушила односе, а на све то Хрватска је одговорила на избегличку кризу затварањем границе са Србијом што је довело до додатних проблема”, наводи он.

Подсећамо, Холандија је пре неколико дана покушала да после неколико седмица постигне консензус за отварање поглавља 23 у преговорима са Србијом, али је Хрватска опет то онемогућила - остала је при ставу да не даје сагласност. Исто се догодило и средином марта, када је Радна група за проширење Европске уније исто завршила састанак без сагласности Хрватске да Србија отвори поглавље 23.

Џејмс Кер-Линдзи наводи да избори у Хрватској и формирање “тврдокорне десничарске националистичке владе показују да су односи на најнижој тачки од краја рата пре 20 година”.

“Одлука Хрватске да покуша да опструира процес прикључивања Србије противан је вредностима европске сарадње и доброг суседства. Попут многих других, дубоко сам разочаран и забринут начином на који се Хрватска понаша у овом тренутку. Нажалост, не видим могућност за повратак на добре односе у скорије време”, каже Кер-Линдзи.

Иначе, “Новости” пишу да Хрватској “тиху” подршку у “блокади” пута Србије ка ЕУ дају управо Бугарска и Румунија.

Говорећи у интервјуу за Б92.нет о читавом путу који је Србија прешла до ЕУ који траје више од једне и по деценије Кер-Линдзи оцењује да се Србија сигурно суочила са тежим стварима него друге земље.

“Наслеђе дведесетих тешко је оптеретило земљу. То значи да су питања у вези са ратним злочинима морала да буду сређена – што је проблем са којим су морали да се суоче и остале земље у регион. Такође, убиство Ћинђића је било велики ударац за земљу и корак уназад. Међутим, верујем да је Србија, осим по питању Косова, сада у једнакој позицији са осталим земљама региона које се надају чланству у ЕУ. Мислим да већина у ЕУ жели да види стабилну и просперитетну Србију у Унији”, наводи он.

Да ли је признање независности Косова услов за улазак у ЕУ? Одговор кратак и јасан – да.

“ЕУ не може да од тога направи формални услов све док свака њена чланица не призна Косово. Сваки члан може да блокира било коју нову земљу од уласка из било ког разлога жели. Већ смо чули многе немачке парламентарце који инсистирају да неће дозволити да се Србија придружи без признања Косова. Заправо, изгледа да је то постао услов Немачке, пре него ЕУ”, истиче стручњак за Балкан.

Осим тога, како наводи, постоји дубок отпор да нова територијална неслагања уђу у ЕУ: “Кипар је већ произвео довољно проблема. Нико не жели да понови то искуство. Из тих разлога не видим како Србија може да се прикључи ЕУ ако не призна Косово”.

Када је реч о томе шта је кључно за развој Балкана британски политички аналитичар каже да постоји много ствари, али да је једна “апсолутно круцијална” – јача сарадња између самих земаља на Балкану.

“Такође је важно да земље региона не само прате европски пример међусобне интеракције, већ да заиста схвате филозофију европских интеграција. То би требало да буде процес у којем ће земље схватити да ће све профитирати помажући једна другој и гледајући изнад сукоба из прошлости и разлика. Нико у ЕУ не жели да види да неко проблем из прошлости уноси у Унију”, закључује Џејмс Кер-Линдзи у интервјуу за Б92.нет.

О изборима:

Након завршетка ванредних парламентарних избора 24. априла Кер-Линдзи је твитовао да је “веома депресивно” то што влада неће бити формирана месец дана након избора.

“Увек сам сматрао да то лоше према спрском народу. Велики део тог става заснован је на искуству британског политичког система. Ми једноставно не можемо да разумемо како може то толико да траје. Овде, влада почне да ради четири дана након избора! Чак и 2010. године, када је Британија имала прву коалициону владу после неколико деценија, партије су постигле договор и формирале владу за шест дана”, наводи он.

Осим тога, каже и да разуме зашто је било потербно да се изађе на превремене изборе.

“Сада када је Србија заиста почела свој процес прикључивања ЕУ ово ће помоћи влади новим мандатом да почне са тешким реформама. Међутим, из тог разлога је такође

важно да влада почне да ради што је пре могуће”, истиче Кер-Линдзи.

О Вучићу:

“Јасно је да је Србији потребно ефикасно лидерство. Сада улази у кључну фазу у свом развоју и потребан је неко ко ће земљу водити кроз тај процес. Мислим да је премијер Вучић у позицији да то учини. Међутим, а ово је врло важна тачка, несумљиво постоји раст међународне забринутости о начинима његове власти. Најзначајније, постоје бриге о слободи медија. Танка је линија између владе која покушава да пошаље поруку јавности, а нарочито ако креће у тешке реформе и владе која врши непотребну контролу над медијима и покушава да угуши опозицију и неистомишљенике. Важно је да Србија, која је учинила толико да побољша своју позицију и имиџ на међународној сцени, не упропасти то подривањем обновљених демократских институција” .

(Слободан Маричић-Б92)